

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Roman Stachowiak, SA Piotr Górecki

po rozpoznaniu dnia 30 grudnia 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko W. P. i in.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 4 lipca 2014 r.

sygn. akt I C 1015/13

1. zmienia zaskarżone postanowienie i zasądza od powoda na rzecz pozwanego 7217 zł;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 673 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Piotr Górecki Jan Futro Roman Stachowiak

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił wniosek pozwanego W. P. złożony w oparciu o przepis art. 203 § 3 k.p.c. o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, że powód (...) sp. z o.o. w S. wystąpił z pozwem złożonym dnia 23 października 2013 r. przeciwko m.in. W. P. o orzeczenie zwolnienia od egzekucji elektrowni (...),(...) zajętej u dłużników A. Ł. i E. Ł. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupcy A. K., w sprawie egzekucyjnej z wniosku pozwanego W. P., sygn. akt Km 808/1.

Wcześniej pismem z dnia 17 października 2013 r., - które nadane zostało 22 października 2013 r. - wezwał tego pozwanego, w terminie 3 dni, do zwolnienia przedmiotu objętego pozwem spod zajęcia, zastrzegając przy tym, że w przypadku nie zastosowania się do niniejszego wezwania będzie zmuszony wystąpić na drogę sądową z powództwem o zwolnienie zajętej ruchomości od egzekucji. Pozwany na powyższe wezwanie odpowiedział pismem z dnia 25 października 2013 r., w którym zwrócił się do powoda o przedstawienie dokumentów potwierdzających jego prawo własności. Po analizie nadesłanych dokumentów pozwany złożył do komornika w dniu 9 grudnia 2013 r. wnioski o umorzenie postępowań egzekucyjnych o sygn. akt.: KM 808/13, KM 841/13, KM 845/13 i KM 848/13. W wyniku tych wniosków Komornik Sądowy postanowieniem z dnia 12 grudnia 2013 r. wydał w każdej z powyższych spraw postanowienia o umorzeniu egzekucji.

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie przeciwko temu pozwanemu wobec cofnięcia w stosunku do niego pozwu. Pozwany w przewidzianym prawem terminie wystąpił o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7217 zł. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że wystąpienie z pozwem przeciwko niemu było bezzasadne, albowiem dobrowolnie zwolnił rzecz będącą przedmiotem roszczenia we wszystkich prowadzonych na jego rzecz postępowaniach egzekucyjnych, czego efektem było wydanie przez Komornika Sądowego w dniu 12 grudnia 2013 r. postanowień o umorzeniu egzekucji.

W ocenie Sądu w świetle wskazanych okoliczności stwierdzić należy, że cofnięcie pozwu było następstwem spełnienia przez pozwanego żądania powoda po wytoczeniu powództwa. Powód wytaczając powództwo z 841 § 1 k.p.c. zobligowany była do zachowania terminu wynikającego z § 3 zgodnie, z którym powództwo to można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszenia prawa. Zatem skoro o egzekucji z wniosku pozwanego dowiedział się 3 października 2013 r., to z powództwem przeciwko pozwanemu mógł wystąpić do 3 listopada 2013 r. Zdaniem Sądu, gdyby pozwany do 3 listopada 2013 r. zwolnił zajęty przedmiot spod egzekucji to można by uznać, że nie dał powodów do wytoczenia sprawy, skoro jednak nastąpiło to po tej dacie i w toku niniejszej sprawy, to uznać należy, że pozwany jest przegrywającym sprawę i brak jest podstaw do zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów.

Na postanowienie to zażalenie wniósł pozwany zarzucając mu naruszenie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 2 i 3 k.p.c. poprzez błędne ich zastosowanie i oddalenie wniosku pozwanego o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu w wyniku cofnięcia powództwa przez powoda, w wyniku błędnego uznania, że pozwany miał uzasadnione podstawy do złożenia wniosku o umorzenie egzekucji z ruchomości będącej przedmiotem roszczenia pozwu, przed wytoczeniem powództwa.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od powoda (...) sp. z o.o. w S. na rzecz pozwanego W. P. zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w tym opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, według norm przepisanych, tj. w kwocie 7 217 zł oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego W. P. zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu m.in. podniósł, że pozew został wniesionym przed doręczeniem pozwanemu wezwania powoda.

Sąd Okręgowy całkowicie pominął okoliczność, iż do wezwań z dnia 17 października 2013 r., skierowanych do pozwanego, nie dołączono żadnych dokumentów (poza odpisem pełnomocnictwa dla pełnomocnika będącego autorem i nadawcą wezwań), potwierdzających prawo własności powodowej spółki do ruchomości w postaci elektrowni (...). Dokumenty takie zostały przedstawione dopiero w okresie późniejszym, i to w wyniku pism pełnomocnika pozwanego, Dokumenty te sukcesywnie przesyłano do dnia 20 listopada 2013 r. Dopiero od tej daty pozwany dysponował dokumentami potwierdzającymi, że powód skutecznie nabył własność elektrowni wiatrowej. W chwili, gdy powód należycie udokumentował swoje roszczenie, pozwany zastosował się do żądania powoda i złożył do Komornika Sądowego żądane wnioski o umorzenie egzekucji z tej ruchomości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne.

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego zawarte w art. 203 przewidują, że w przypadku skutecznego cofnięcia pozwu, na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego (§ 2) a w razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów (§ 3).

O tym, że cofnięcie pozwu przez powódkę było skuteczne przesądza prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania z dnia 3 czerwca 2014 r.

W doktrynie przyjmuje się, że w przypadku cofnięcia pozwu zwrot kosztów postępowania obciąża zawsze powoda (Kodeks postępowania cywilnego Komentarz pod red. Tadeusza Erecińskiego Warszawa 2007 tom 1 str. 510). Powód jest bowiem traktowany, jako przegrywający proces. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu. Sam fakt, że sprawę przegrała, choćby nawet tylko formalnie, kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi. Wyrażany jest także pogląd, że przepis art. 203 § 2 k.p.c. zdanie drugie zawiera samodzielne uregulowanie dotyczące obowiązku zwrotu kosztów pozwanemu bez względu na przyczynę cofnięcia pozwu (Tadeusz Żyznowski Komentarz do art. 203 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2011 r., II CZ 203/10, niepubl).

W orzecznictwie jednak przyjmuje się, że cofnięcie pozwu nie zawsze wywołuje w zakresie rozstrzygnięcia roszczenia o zwrot kosztów procesu takie same następstwa, jak przegranie procesu. Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r. II CZ 208/11 i powołane tam orzecznictwo, LEX nr 1214570)

Z taką jednak sytuacją uzasadniająca odstępstwo od wskazanej reguły nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Powód wytoczył proces przed doręczeniem pozwanemu wezwania o zwolnienie zajętej ruchomości. Wezwanie skierowane do pozwanego po upływie niemal 3 tygodni od powzięcia wiadomości o zajęciu ruchomości nadto nie zawierało żadnych dokumentów potwierdzających prawo własności powoda. Dokumenty te na żądanie pozwanego doręczono mu dopiero 20 listopada 2013 r. Nic nie stało zresztą na przeszkodzie wezwaniu pozwanego do zwolnienia ruchomości od egzekucji natychmiast po otrzymaniu zawiadomienia Komornika z dnia 2 października 2013 r., które zawierało także adres pozwanego (k. 116).

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 203 § 2 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 490 dalej: Rozporządzenie) oraz w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. stosowanym w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 postanowienia. Na koszty te składa się wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 7200 zł i opłata skarbową w wysokości 17 zł.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia na koszty te składa się opłata od zażalenia w wysokości 73 zł i wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w wysokości 600 zł.

Piotr Górecki Jan Futro Roman Stachowiak